

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.5.2008
KOM(2008) 319 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen

1. Alle EU's Middelhavspartnere har nære historiske og kulturelle forbindelser til Europa. Euromedpartnerskabet har været et redskab til at løse mange strategiske regionale spørgsmål om sikkerhed, miljøbeskyttelse, forvaltning af havressourcerne, økonomiske forbindelser gennem varehandel, tjenesteydelser og investeringer, energiforsyning (producerende lande og transitlande), transport, migration (oprindelses- og transitlande), lovgivningskonvergens, kulturel og religiøs diversitet og gensidig forståelse. Men på grund af Middelhavsområdets centrale betydning for Europa tillige med vore nære indbyrdes forbindelser, både kulturelle og historiske, og de fælles strategiske udfordringer, som vi alle står overfor, vil forholdet skulle tages op til fornyet overvejelse og gives større politisk pondus.
2. Det Europæiske Råd godkendte den 13.-14. marts 2008 princippet om en Middelhavsunion og opfordrede Kommissionen til at fremlægge forslag til de nærmere detaljer vedrørende det, der vil blive kaldt "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen".
3. Kommissionen har foretaget en analyse af resultaterne af Barcelonaprocesen og dens bidrag til dialog, fred, stabilitet og velstand i regionen, som EU deler med nogle af sine nærmeste partnere. Den har også taget hensyn til manglerne ved og problemerne med dette multilaterale samarbejde, som EU har været engageret i siden 1995. Disse faktorer er taget med i betragtningerne i denne meddelelse, som skitserer Kommissionens forslag til udvikling af "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen".
4. Kommissionen har rådført sig med alle involverede partnere i Den Europæiske Union og Middelhavsområdet for at kunne danne sig et klarere billede af deres prioriteter og for at se nærmere på, hvordan processen kan gives nye politiske og praktiske impulser.

Samarbejde mellem EU og Middelhavslandene igennem ti år og mere

5. Middelhavsområdet er af vital strategisk betydning for Den Europæiske Union i både politisk og økonomisk henseende. Barcelonaprocesen har været et vigtigt redskab i forbindelserne mellem EU og Middelhavslandene siden 1995. Det er et partnerskab, som repræsenterer 39 regeringer og 700 millioner mennesker og har dannet ramme for vedvarende engagement og udvikling.
6. Barcelonaprocesen er det eneste forum, hvor alle Middelhavspartnere kan udveksle synspunkter og engagere sig i en konstruktiv dialog, og politisk dialog er et tilbagevendende punkt på dagsordenen for møder på ministerplan og højt embedsmandsplan. Den repræsenterer et stærkt engagement i stabilitet og demokrati i regionen, som samarbejdet og integrationen bidrager til, og den sigter på at bygge videre på denne konsensus i retning af politisk og socioøkonomisk reform og modernisering. Den vedvarende konflikt i Mellemøsten har imidlertid belastet

partnerskabet i en sådan grad, at det ikke har været muligt at bevare kanalerne for dialog mellem alle partnere.

7. Som led i partnerskabet er der også ført tilsyn med bestræbelserne for at styrke demokratiet og politisk pluralisme gennem udvidet inddragelse i det politiske liv, og der arbejdes på at fremme alle menneskerettigheder og frihedsrettigheder. Globale og regionale begivenheder har dog lagt en dæmper på indsatsen for fremgang og reform og et mere beslutsomt engagement i processen for styrkelse af forvaltningspraksis og partiparticipatorisk demokrati.
8. Et meget positivt træk ved det forgangne årti har været den måde, hvorpå dialog med de forskellige politiske og økonomiske interessenter - civilsamfundet, herunder kvindeorganisationer og medierne - er begyndt at indtage en central plads i processen.
9. De forskellige samarbejdsaftaler og –programmer inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse har bidraget til kapacitetsopbygningen i de berørte lande og repræsenterer et vigtigt redskab i udviklingen af den menneskelige kapital og fremme af kulturelle og samfundsmæssige værdier i regionen. Anna Lindh-fonden for tværkulturel dialog illustrerer som den eneste institution, som finansieres af alle parter, det fælles engagement i dialog og fremme af gensidig forståelse for kulturelle anliggender og anerkender den væsentlige rolle, som den tværkulturelle dialog kan spille med hensyn til at fremme fredelig sameksistens.
10. EU er fortsat den vigtigste partner for Middelhavslandene, både med hensyn til varehandel og tjenesteydelser. Der er sket en væsentlig udvikling mod oprettelse af et Euromedfrihandelsområde i 2010. Den gradvise indførelse af frihandel med EU har virket befordrende på eksport og investeringer, men det er først nu, at tjenesteydelser og i mindre grad landbruget, som tegner sig for to tredjedele af BNP, inddrages i frihandelsområdet. Den økonomiske integration syd-syd forløber langsomt men støt, men der er endnu et potentiale at udnytte. Den makroøkonomiske stabilitet er blevet forbedret, inflationen er faldet stærkt i de sidste ti år, og indikatorerne for menneskelig udvikling viser forbedringer i sundhedstilstanden og livsforventningen generelt.
11. Dog er det også en kendsgerning, at der kræves yderligere og hurtigere reformer, hvis EU's Middelhavspartnere skal kunne nyde de potentielle fordele ved globaliseringen og frihandelen med EU og den regionale integration. Økonomisk reform, gradvis frihandel med industrivarer med EU og bedre økonomisk styring har ikke været tilstrækkeligt til at tiltrække indenlandske og udenlandske investeringer til at højne levestandarden i regionen. Væksten har været god men utilstrækkelig. Reformerne har været opmuntrende men har ikke levet helt op til forventningerne. Frihandelen med EU har virket befordrende på eksport og investeringer. Disse faktorer har betydet, at processen har været langsommere end forventet. Som følge af utilstrækkelig vækst og vedvarende befolkningstilvækst er velstandskløften mellem EU og de fleste Middelhavslande vokset, og der kan ikke konstateres nogen egentlig økonomisk konvergens. Formlen 'handel+investering+samarbejde' er lige så relevant som i 1995. EU kan gøre meget for at fremme handel, investering og samarbejde i regionen, men det vigtigste er, at landene i regionen tager højde for disse muligheder i deres egen økonomiske politik.

12. I partnerskabet har man kunnet konstatere en stærk indsats i de multilaterale og bilaterale forbindelser, men nu er der behov for en kvalitativ og kvantitativ forandring til at sætte skub i investeringerne og jobskabelsen og udnytte de menneskelige ressourcer bedst muligt.
13. Der er visse mangler, som skal afhjælpes, hvis partnerskabet skal kunne blive det multilaterale grundlag for i fællesskab vedtagne politikker inden for det politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske, sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle samarbejde. Det er nødvendigt i politisk henseende på ny at fremhæve Middelhavsområdet centrale betydning på alle parter politiske dagsorden. Der er på begge sider en vis bekymring over den tilsyneladende mangel på fælleseje. Et andet område, som skal angribes, er den manglende institutionelle balance mellem EU's vægt på den ene side og Middelhavspartnerne på den anden side. En anden brist i Barcelonaprocessen har været dens manglende synlighed og offentlighedens forestilling om, at der gøres for lidt til at afhjælpe deres problemer i dagligdagen og deres virkelige behov. Der er nu brug for et større engagement og nye impulser til at omsætte målene i Barcelonaerklæringen i håndgribelige realiteter.

Anvendelsesområde og hovedmål

14. Det, som et nyt initiativ skal kunne præstere, er at forbedre de multilaterale forbindelser, understrege, at processen er fælleseje, og gøre den mere synlig for offentligheden. Tiden er nu inde til at tilføre Barcelonaprocessen en yderligere igangsættende kraft.
15. Det skal bygge videre på de positive aspekter af den eksisterende Barcelonaproces og styrke disse. Barcelonaerklæringen, dens målsætninger og dens samarbejdsområder er således stadig gyldige, og de tre samarbejdskapitler (politisk dialog, økonomisk samarbejde og frihandel samt dialog mellem mennesker og på det sociale og kulturelle område) skal fortsat udgøre kernen i Euromedforbindelserne. Det femårige handlingsprogram, som blev vedtaget på topmødet i Barcelona i 2005 (herunder det fjerde samarbejdskapitel vedrørende migration, social integration, justitsanliggender og sikkerhed, som blev introduceret ved denne lejlighed), arbejdsprogrammet for 2008, som udenrigsministrene vedtog i Lissabon i november 2007, og konklusionerne fra fagministermøderne forbliver i kraft.
16. Kommissionen skønner på baggrund af de synspunkter, som de fleste EU-medlemsstater og Middelhavspartnerne har givet udtryk for, at Barcelonaprocessens aktuelle strukturer, særlig møderne på højt embedsmandsplan, møderne i Euromedudvalget og ekspertmøderne, skal bevares og om muligt styrkes. Politisk og økonomisk dialog er et væsentligt træk ved den multilaterale dimension af forbindelserne mellem parterne og bør opretholdes.
17. "Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen" skal være et multilateralt partnerskab. Det skal fokusere på regionale og transnationale projekter og dermed øge potentielt for regional integration og samhørighed. Det skal omfatte alle EU-medlemsstaterne og Europa-Kommissionen sammen med de andre deltagere og observatører i Barcelonaprocessen (Mauretanien, Marokko, Algeriet, Tunesien, Libyen, Egypten, Jordan, Den Palæstinensiske Myndighed, Israel, Libanon, Syrien, Tyrkiet og Albanien (og de andre Middelhavskyststater (Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro og Monaco).

18. Det skal supplere EU's bilaterale forbindelser med disse lande, som skal videreføres inden for de eksisterende politikrammer som f.eks. den europæiske naboskabspolitik og for Mauretaniens vedkommende AVS-rammerne. Det skal også supplere den regionale dimension af EU's udvidelsespolitik, som omfatter tiltrædelsesforhandlinger og førtiltrædelsesprocessen. Der skal desuden skabes sammenhæng med og komplementaritet til EU-Afrika-strategien.
19. Det nye initiativ vil stimulere Barcelonaprocessen på mindst tre meget vigtige måder:
- ved at opgradere EU's forbindelser med dets Middelhavspartnere på det politiske plan
 - ved i højere grad at gøre de multilaterale forbindelser til fælleseje og
 - ved at gøre disse forbindelser mere konkrete og synlige gennem flere regionale og subregionale projekter af relevans for regionens borgere.

Alle skal kunne deltage på lige fod i alle dimensioner af processen.

Opgradering af forbindelserne

20. Den planlagte beslutning om topmøder hvert andet år mellem regeringschefer vil være et klart signal om ønsket om at opgradere forbindelserne. På det første topmøde, som skal finde sted i Paris den 13. juli 2008 under det kommende franske formandskab, bør der træffes en formel beslutning om at lancere "Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen" og fastlægge bestemmelser om struktur, funktion og hovedmål. Konklusionerne fra topmødet skal desuden indeholde en politisk erklæring og eventuelt en kort liste over konkrete regionale projekter, som skal sættes i gang. Konklusionerne skal vedtages ved konsensus.
21. Senere topmøder skal følge samme mønster med vedtagelse af en politisk erklæring, af et bredt toårigt arbejdsprogram for "Barcelonaprocessen: "Middelhavsunionen" og af en række konkrete regionale projekter. Der skal ind imellem topmøderne afholdes udenrigsministtermøder om realiseringen af topmødekonsklusionerne og til at forberede de næste topmøder.
22. Topmøderne skal i princippet afholdes på skift i EU og Middelhavspartnerlandene. Værtslandene for topmøderne og ministermøderne i Barcelonaprocessens regi skal indbyde alle lande, som er part i initiativet.
23. Den Parlamentariske Forsamling for Euromedsamarbejdet har stadfæstet sig selv som den parlamentariske dimension af Barcelonaprocessen som forum for debat, åben dialog og fri meningsudveksling. Den stimulerer partnerskabet med resolutioner og henstillinger. Den Parlamentariske Forsamling for Euromedsamarbejdet skal være Middelhavsunionens legitime parlamentariske repræsentation. Kommissionen støtter stærkt tanken om, at Den Parlamentariske Forsamling for Euromedsamarbejdets rolle i forholdet til Middelhavspartnerne skal styrkes.

Mere udtalt fælleseje

24. Ifølge konsultationer og kontakter, som Kommissionen har haft med alle landene, er det blevet klart, at de er enige i, at der må opbygges et stærkere partnerskab gennem mere udtalt fælleseje af de forskellige processer. To forslag har vundet generel tilslutning: oprettelse af et fælles formandskab og et fælles sekretariat.

Fælles formandskab

25. Et fælles formandskab vil forbedre balancen i vort samarbejde og det fælles ejerskab. De to formænd skal i fællesskab lede partnerskabet som helhed. Den ene af formændene skal være fra EU og den anden vælges blandt Middelhavspartnerlandene.
26. For EU's vedkommende skal det fælles formandskab være foreneligt med bestemmelserne om Den Europæiske Unions repræsentation udadtil i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. På det første topmøde vil det roterende EU-formandskab beklæde formandsposten for EU's vedkommende. Fra Lissabontraktatens ikrafttræden beklædes formandsposten for EU's vedkommende af formanden for Det Europæiske Råd og formanden for Kommissionen (på stats- og regeringschefniveau) og Den Høje Repræsentant/næstformand i Kommissionen (på udenrigsministerniveau).
27. I betragtning af de komplekse regionale forhold kræver udvælgelsen af formanden for Middelhavspartnerlandenes vedkommende konsensus. Formanden for Middelhavslanenes vedkommende skal vælges for to år. Det land, som beklæder formandsposten for Middelhavspartnerne vedkommende, kan være vært for topmøder som led i "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen".

Institutionel styreform og sekretariat

28. Et andet væsentligt element, som kan forbedre det fælles ejerskab og fremme et mere afbalanceret partnerskab, er en bedre institutionel styreform og oprettelse af et sekretariat. For at gøre "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen" mere synlig og relevant skal den fokusere specifikt på projekter.
29. Bedre institutionel styreform: der vil kunne skabes en konsolideret, mere afbalanceret og bedre styreform ved nedsættelse af et udvalg bestående af specielt udvalgte repræsentanter for alle medlemsstaterne, Middelhavspartnerne og Kommissionen. Udvalget skal baseres i Bruxelles og benævnes "det blandede stående udvalg" bestående af repræsentanter fra de respektive missioner i Bruxelles.
30. Det blandede stående udvalg:
- udvalget skal ledes af repræsentanter for det fælles formandskab
 - udvalget skal forberede møderne for de højtstående embedsmænd og Euromedudvalgets møder og foretage passende opfølgning
 - udvalget skal bistå det fælles formandskab med forberedelsen af topmøder og udenrigsminister- og fagministtermøder

- udvalget kan benyttes som forum for hurtig reaktion på krisesituationer i regionen, som kræver konsultation af Euromedpartnerne
 - det stående udvalgs medlemmer og fælles formænd skal være de samme som til møderne for højtstående embedsmænd og i Euromedudvalget
 - hvis der oprettes et stående udvalg, som træder sammen med regelmæssige mellemrum, kan antallet af møder for højtstående embedsmænd og i Euromedudvalget reduceres.
31. Sekretariatet: I lyset af de forskellige meninger, som er kommet til udtryk, har Kommissionen konkluderet, at sekretariatet for "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen" skal have til opgave at stille forslag til fælles initiativer, som de politiske organer skal tage stilling til, og at foretage den fornødne opfølgning af projektrelaterede beslutninger, som træffes af stats- og regeringscheferne.
32. Sekretariatet kan have egen særskilt status som juridisk person. De nærmere enkeltheder vil blive forelagt Euromed-udenrigsministrene i november 2008 til godkendelse.
- Opgaver: Sekretariatet skal indsamle projektinitiativer (fra forskellige kilder såsom fagministtermøder, nationale eller regionale myndigheder, regionale grupperinger, den private sektor, civilsamfundet), gennemgå dem og stille forslag til projekter til Euromedudvalget, som skal fungere som clearingcentral. Når Euromedudvalget har antaget projekterne, forelægges de via udenrigsministerkonferencerne til godkendelse på topmødet. Hvis projekterne godkendes, pålægger topmødet sekretariatet at foretage den nødvendige opfølgning med hensyn til forberedelser til iværksættelse af projekterne og opsøgn af partnere til deres gennemførelse. De forskellige interesserede partnere tager fra sag til sag efter egne procedurer stilling til, hvordan projekterne skal finansieres og gennemføres. Sekretariatet rapporterer til Euromedudvalget.
 - Sammensætning: Sekretariatet skal bestå af embedsmænd, som udstationeres af deltagerne i processen. Målet er at sikre et stærkere engagement fra Middelhavspartnerne side for at skabe et mere udtalt fælleseje og større deltagelse. Fra hver side skal der ved konsensus udvælges en generalsekretær og en vicegeneralsekretær. Generalsekretæren udnævner sekretariatets personale på basis af kompetence og geografisk balance. Euromedudvalget skal godkende sekretariatets organisation og personalets sammensætning.
 - Finansiering: De udstationerede embedsmænd aflønnes af deres respektive administrationer. Sekretariatets driftsomkostninger (hjelpepersonale, udstyr osv.) fordeles ligeligt mellem EU og Middelhavspartnerne.
 - Det afgøres ved konsensus, hvor sekretariatet skal have sæde. Værtslandet skal stille lokaler til rådighed for sekretariatet gratis.

Projekter

33. Projektdimensionen skal være kernen i "Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen". De programmer, som udarbejdes som led i dette initiativ, skal kunne bidrage i væsentligt omfang til regional samhørighed og økonomisk integration og til udvikling af infrastrukturens sammenkoblinger. De skal være projekter, som er synlige og relevante for befolkningen i regionen.
34. Ved projektudvælgelsen skal der tages hensyn til:
- de foreslåede projekters regionale, subregionale og transnationale karakter tillige med muligheden for samarbejde mellem et begrænset antal lande
 - projekternes størrelse, relevans og interesse for alle partnere
 - deres evne til at fremme en afbalanceret og bæredygtig udvikling, regional integration, samhørighed og regionale infrastrukturens sammenkoblinger
 - deres gennemførlighed set fra et finansielt synspunkt, herunder spørgsmålet om maksimal finansiering og deltagelse fra den private sektors side og
 - spørgsmålet, om projekterne befinder sig på et stadium, hvor de hurtigt kan iværksættes.
35. Der bør ligge projektforslag klar til det planlagte topmøde den 13. juli, som er afpasset efter regionens behov, og som opfylder ovennævnte kriterier. Kommissionen har indkredset 4 sådanne projekter, som den anser for at være yderst relevante for fremme af vækst, jobskabelse, øget regional samhørighed og bæredygtighed i Middelhavsområdet. Projekterne beskrives i bilag I til denne meddelelse og forelægges til partnerens overvejelse.
36. Prioriteterne i det regionale vejledende program er fortsat gyldige, og et eventuelt EU-bidrag til de nye regionale projekter i bilag I, vil ikke blive finansieret på bekostning af de eksisterende bilaterale tildelinger fra det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument eller førtiltrædelsesinstrumentet (eller i Mauretaniens tilfælde Den Europæiske Udviklingsfond).

Finansiering

37. EU og dets medlemsstater bevilger allerede betydelige finansieringsmidler til Middelhavsregionen (se nærmere i bilag II). For at tilføre de eksisterende arrangementer en merværdi skal der via "Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen" kunne tilvejebringes ekstra finansieringsmidler til regionen, navnlig gennem regionale projekter. Merværdien kommer i høj grad til at afhænge af dens evne til at trække flere finansielle ressourcer til regionale projekter.
38. Der kan ikke foretages nogen forudgående øremærkning af EU-midler, men projekter, som svarer overens med målene for regionale EU-programmer, vil eventuelt kunne komme i betragtning til finansiering. De normale udvælgelses- og procedureregler gælder i forbindelse med finansiering via EU-budgettet.

39. Kommissionen mener, at ekstra finansieringsmidler til regionale projekter og aktiviteter skal komme fra hovedsagelig følgende kilder:
- den private sektor
 - bilateralt fra EU-medlemsstaternes side
 - bidrag fra Middelhavspartnerne
 - de internationale finansieringsinstitutioner, regionale banker og andre bilaterale midler
 - Euro-Middelhavsfaciliteten for investeringer og partnerskab (FEMIP), som blev oprettet i 2002 som redskab til at fremme udviklingen af den private sektor i Middelhavsområdet for at lette større økonomisk vækst. FEMIP kombinerer EIB-lån med EU-budgetressourcer til teknisk bistand, risikokapital og rentesubsidier. Faciliteten blev efter en revision udvidet i 2005.
 - ENIP (ca. 50 mio. EUR om året, som allerede er programlagt for perioden 2007-2010), naboskabsinvesteringsfaciliteten og instrumentet for grænseoverskridende samarbejde under ENIP samt andre instrumenter, som kan anvendes for de lande, der er omfattet af initiativet.

Konklusioner og næste skridt

40. Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til på sit møde i juni 2008 at drøfte forslagene i denne meddelelse og give sin tilslutning hertil. De kan da betragtes som en fælles indstilling fra EU's side på det første møde i "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen", som efter planen skal finde sted i Paris den 13. juli 2008. Kommissionen vil holde Europa-Parlamentet og Den Parlamentariske Forsamling for Euromedsamarbejdet fuldt underrettet om de igangværende drøftelser om dette nye initiativ.

* * *

BILAG I

PROJEKTFORSLAG

Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen

Eksempler på initiativer

Kommissionen har fundet frem til fire eksempler på initiativer, som opfylder kravene i denne meddelelse. Det er en vejledende og ikke udtømmende liste, som er åben for andre forslag. Initiativerne opfylder kravet om, at der skal sikres et udvidet samarbejde på regionalt og subregionalt plan, at de reelt kan bidrage til regional integration og både inkluderer alle og er ikkediskriminerende. Initiativerne er sammenhængende med og komplementære til en lang række aktiviteter og programmer, som Kommissionen har gennemført både på regionalt og bilateralt plan inden for rammerne af Euromedpartnerskabet. Alle projekterne, med en enkelt undtagelse (civilbeskyttelse), kan i væsentlig grad tilvejebringe finansieringsmidler fra forskellige internationale finansieringsinstitutioner, anspore til oprettelse af private/offentlige partnerskaber og tiltrække investeringer fra den private sektor.

Blå motorveje. Transportsektoren er en af prioriteterne for Euromedpartnerskabet. Tanken om blå motorveje kommer fra Euromedpartnerskabet og drejer sig om en kombination af integreret godstransport ad større transportruter, *herunder ad søvejen*, og formålet er at gøre handelen på tværs af Middelhavet mere flydende. Initiativet "Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen" vil hjælpe til at fremskynde processen, gøre det nemmere at finde frem til interessenter og finansieringsmidler og sætte gang i udviklingen af andre transportruter/transportforbindelser/havne/markeder. Euromedarbejdsgrupperne for transport, mere specifikt vedrørende "blå motorveje" og "infrastruktur" skal i denne forbindelse støttes i deres arbejde med at identificere prioriterede havne. Når disse er udvalgt, skal der skaffes finansielle ressourcer til gennemførelse af projekterne (en kombination af statslige, multilaterale og private midler og EF-midler, bl.a. NIF. **Tilslutning til den transmaghrebinske motorvej.** Bygningen af den transmaghrebinske motorvej er et af Den Arabiske Maghrebunions største infrastrukturinitiativer. Formålet er at skabe et område med regional økonomisk integration mellem unionens fem lande (Mauretanien, Marokko, Algeriet, Tunesien og Libyen). Tre af disse lande (Marokko, Algeriet og Tunesien) er allerede inden for deres respektive grænser nået langt med projektet. Disse tre lande skal nu træffe beslutning om at tilslutte deres respektive vejnet til en på forhånd fastlagt linjeføring, for at projektet kan fuldføres. Bygningen af de internationale strækninger af motorvejen kan dog kun bidrage til at realisere målet med lettelse af gods- og persontransporten, hvis staterne samtidig træffer liberaliseringsforanstaltninger og fjerner de forskellige ikketoldmæssige forhindringer. Muligheden for indførelse af en koncessionsordning kunne være af stor interesse for den private sektor.

Retablering af miljøet i Middelhavet og forsvarlig miljøforvaltning. Miljøkvaliteten i Middelhavsområdet påvirkes i voksende grad af uholdbar udvikling. Euromed-miljøministrene besluttede i 2006 at lancere **horisont 2020-initiativet** og vedtog en tidsplan herfor for perioden 2007-2013. Hovedformålet med programmet er at sætte nyt skub i igangværende initiativer til retablering af miljøet i Middelhavet. Der er fastlagt tre hovedkomponenter: støtte til gennemførelsen af horisont 2020-initiativet og fremme af forsvarlig miljøforvaltning, støtte af forureningsbekæmpende investeringer og oprettelse af et fælles miljøinformationssystem for Middelhavet (SEIS). Der er flere regionale og bilaterale programmer under forberedelse eller gennemførelse inden for rammerne af ENPI, som direkte

kan bidrage til at realisere målene for retablering af miljøet i Middelhavet. "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen" kan i denne forbindelse yde et dobbelt bidrag: den kan for det første styrke den politiske dimension af dette retableringsinitiativ, og den kan for det andet virke som løftestang for investeringer i forureningsbekæmpelse og kapacitetsopbygningsprojekter.

Civilbeskyttelse. På europæisk plan blev der i 2001 oprettet et monitorerings- og informationscenter (MIC) til at befordre et udvidet samarbejde om indsatser på civilbeskyttelsesområdet. En styrkelse af denne type samarbejde i Middelhavsområdet er af særlig betydning, da Middelhavsbækkenet er udsat for store og voksende risici for katastrofer, bl.a. som følge af klimaændringen. En specifik dimension af dette spørgsmål er **søfartssikkerhed** og Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds rolle (EMSA). På regionalt plan har Euromedprogrammet for katastrofeforebyggelse, -beredskab og -indsats til formål at skaffe en indgående viden om katastroferisici og indsatskapaciteten i regionen, styrkelse af foranstaltningerne til forebyggelse af eksisterende risici på internationalt, nationalt og lokalt plan og forbedring af de berørte aktørers indsatskapacitet. Formålet med programmet er således at styrke samarbejdet mellem nøgleaktører inden for civilbeskyttelse og gradvis at nærme Middelhavspartnerlandene til MIC. Programmet skal fungere nært sammen med Fællesskabets ordning for civilbeskyttelse, og der skal desuden drages omsorg for, at der skabes synergi med Kommissionens, Europarådets og FN's aktiviteter. Der er således tale om en foranstaltning til politisk styrkelse af Euromedpartnerskabet, som bibringer en virkelig merværdi på regionalt plan, som er fællesskabsfremmende fra et politisk synspunkt, som er synlig for offentligheden, og som potentielt kan fremme den subregionale integration. Den nye politiske impuls, som "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen" giver, vil i væsentlig grad øge programmets rækkevidde og i givet fald tiltrække ekstra midler.

Solenergiplan for Middelhavsområdet. Euromed-energiministrene bekræftede i 2007 de generelle mål for samarbejdet, nemlig en videre integration af energimarkederne og fremme af bæredygtig udvikling, herunder solenergi. Udarbejdelsen og gennemførelsen af en solenergiplan for Middelhavsområdet skal ses på denne baggrund. Alle parter har en interesse i aktiv fremme af solenergi i regionen. EU er langt fremme med anvendelse af solenergiteknologi og er interesseret i at udvikle denne yderligere. EU kunne med tiden eventuelt importere elektricitet fra solenergi. Den pågældende plan sigter i første række mod at motivere de politiske myndigheder på højeste plan, multilaterale institutioner og finansieringsinstitutioner på en regional konference. Europa-Kommissionen vil kunne bidrage til planens udformning og danne ramme om dels den nødvendige dialog om energipolitik og sektorstrategierne, dels foretage opfølgning af planens gennemførelse. Dette arbejde kan forløbe sammen med sekretariatet for "Barcelonaprocesen: Middelhavsunionen" med brug af ressourcer fra projektet for teknisk bistand MED-EMIP¹. Der kan også overvejes anden deltagelse.

¹ "Euro-Mediterranean Energy Market Integration Project", som blev iværksat i 2008 med MEDA-midler.

BILAG II

Finansiel støtte fra EU til Barcelonaprocessen

EU har mellem 2000 og 2006 støttet Barcelonaprocessen via sin MEDA-budgetpost. Støtten er siden 2007 kommet fra budgetposten for instrumentet for EU's naboskabspolitik (ENPI) til fordel for de lande, som deltager i Barcelonaprocessen.

Fra **2000 til 2006** stillede Kommissionen **4,6 mia. EUR** til rådighed for partnerlandene* som led i programmer for bilateralt samarbejde og regionale programmer. I **2007** stillede Kommissionen **1,3 mia. EUR** til rådighed for ti** partnerlande.

Den samlede finansielle støtte for 2000-2007 udgør 5,9 mia. EUR.

Enkeltheder vedrørende de forskellige lande:

	Forpligtelser mio. EUR	
	2000-2006 under MEDA	2007 under ENPI
Bilateralt samarbejde		
Algeriet	339	57
Vestbredden og Gaza	522	453
Egypten	593	137
Jordan	331	62
Libanon	133	50
Marokko	980	190
Syrien	180	20
Tunesien	518	103
Israel	0	2
Libyen	0	2
Bilateralt i alt	3595	1076
Regionalt samarbejde	1052	178
I ALT	4647	1254

* Algeriet, Vestbredden og Gaza, Egypten, Jordan, Libanon, Marokko, Syrien, Tunesien.

** Israel og Libyen begyndte at modtage bilateral bistand i 2007.

Offentlig bilateral udviklingsbistand til MED-lande - Forpligtelser – mio. USD

		Frankrig	Italien	Tyskland	Nederlandene	Sverige	Spanien	UK	DAC	EU
År	Modtager									
2004	Algeriet	172,4	2,8	4,5	0,1	0,6	5,4			188,2
	Egypten	127,1	16,5	76,4	8,9	4,6	2,3	5,6		265,3
	Jordan	5,9	0,6	50,4	0,5	1,2	2,3	4,7		70,5
	Libanon	51,2	4,8	13,1	0,2	0,9	3,3	0,3		77,8
	Libyen									
	Marokko	258,4	4,6	71,9	5,4	0,1	106,1	0,1		460,6
	Palæstinensiske områder	33,4	10,3	46,4	16,5	33,9	20,7	29,5		238,9
	Syrien	23,1	6,6	21,1	4,2	0,0	0,7	0,1		60,0
	Tunesien	96,1	23,7	19,0	0,6	0,3	6,8			150,5
	MED I ALT	767,5	69,8	302,7	36,3	41,6	147,5	40,2		1511,6
2005	Algeriet	234,3	5,5	17,1	0,1	2,2	4,2			275,8
	Egypten	124,6	7,7	60,7	38,7	0,5	3,7	2,1		256,3
	Jordan	5,1	1,2	22,0	0,6	0,3	3,2	6,1		41,2
	Libanon	56,0	1,9	1,4	0,1	0,4	2,5	0,6		65,2
	Libyen	2,5	8,8	0,2	0,2		0,1			12,3
	Marokko	245,5	3,6	2,2	0,4	2,4	50,0	23,5		327,6
	Palæstinensiske områder	19,4	13,1	63,4	28,0	51,6	24,8	0,2		258,3
	Syrien	30,7	1,3	19,4	2,2	2,3	1,1			61,0
	Tunesien	95,9	22,0	15,6	0,5	0,7	5,1			143,6
	MED I ALT	813,9	65,3	202,1	70,6	60,4	94,7	32,3		1441,3
2006	Algeriet	171,8	7,1	5,2	0,1	0,6	46,9			245,3
	Egypten	130,6	6,9	89,3	41,9	1,7	4,4			287,1
	Jordan	4,8	1,0	41,7	0,1	0,1	14,4	0,9		67,7
	Libanon	75,7	45,5	45,9	13,3	9,4	15,1	6,9		9,5
	Libyen	2,4	2,7	3,9			0,0			
	Marokko	240,9	7,0	80,0	0,1		73,3	35,1		416,4
	Palæstinensiske områder	47,3	6,5	82,4	38,6	52,3	39,2			351,9
	Syrien	29,0	9,1	39,1		0,1	2,6			82,9
	Tunesien	105,3	24,4	24,4		0,9	6,0			166,3
	MED I ALT		807,8	110,1	411,8		94,2	65,1	201,8	42,9
										1627,0

Støtte til palæstinenserne

Palæstinenserne modtager finansiel bistand ikke blot via MEDA- og ENPI-budgetposterne men også fra forskellige andre budgetposter, f.eks. vedrørende fredsprocessen, UNWRA (for sociale ydelser til 4,5 millioner flygtninge), ECHO (humanitær bistand) og budgetposten for fødevarehjælp og fødevarerikkerhed.

Der blev i perioden **2000-2007** stillet **2,4 mia. EUR** til rådighed fra disse forskellige budgetposter. Det repræsenterer gennemsnitligt 300 mio. EUR om året.

Den finansielle bistand til palæstinenserne er steget kraftigt i de sidste par år på grund af voksende behov og udviklingen i den politiske situation.

Den årlige bistand fra EU udgjorde i gennemsnit 245 mio. EUR i perioden 2000-2004, 280 mio. EUR i 2005, 340 mio. EUR i 2006 og 550 mio. EUR i 2007. Medlemsstaterne er også vigtige donorer, som bidrog med 315 mio. EUR i 2005, 385 mio. EUR i 2006 og 405 mio. EUR i 2007.

Den samlede EU-bistand til palæstinenserne udgjorde således 955 mio. EUR i 2007 (725 mio. EUR i 2006 og 595 mio. EUR i 2005).